

POMANKANJE ZRAKA VZROK NESREČE

Vzrok strašne nesreče v Spangler je bilo baje pomanjkanje zraka v rovu. — Državni in okrajni uradniki preiskujejo eksplozijo. — Kanarčka, ki je napovedal nesrečo, so pokopali z vsemi častmi. Zadnji štiri žrtve dobljene.

Spangler, Pa., 9. novembra. — Glavni rudarski inšpektor Seward Button iz Pennsylvanije, je ugotovil, — kot je objavil sam, — da je bilo veliko število žrtev posledica plinastega stanja Reilly rova, o katerem so izjavljali delodajalci, da je prost plina. Pomankanje zadostne množine svežega zraka je povzročilo eksplozijo.

To razkritje inženirjev bo najbrž dovedlo do preiskave razmer v premogovnikih premoga v Pennsylvaniji in tudi v drugih državah. To preiskavo bodo vodili najbrž izvedenci.

Načelnik Button pravi, da bo povabil tudi zvezni rudarski urad v Washingtonu, naj uvede preiskavo. On zahteva natančno preiskavo glede čelga predmeta ventilacije v rovu.

Vrtljak, ki spravlja zrak v Reilly rovu, lahko spravi v rovu v eni minuti 127.000 kubičnih čevljev čistega zraka ob nizkem pritisku. Po mnenju okrajnega inšpektorja Wardropa pa ni to zadostna množina zraka, da bi preprečila stvarjenje plinskih eksplozivnih mešanice.

Motor petdesetih konjskih sil žene ta vrtljak. Ventilacijski izvedenci, ki je prišel semkaj iz Pittsburgha, je informiral oblasti, da bi moral biti Reilly rovu opremljen z vrtljakom, ki bi spravljal v rovu najmanj dvesto tisoč kubičnih čevljev svežega zraka na minuto in tak vrtljak bi potreboval motor petsto konjskih sil, da spravi z zadostno visokim pritiskom sveži zrak v najbolj oddaljene kote rova.

Odkar se je pripetila nesreča, so vrtljak obrnili in sedaj vleče zrak in plin iz rova, vsled česar prihaja sveži zrak v rovu skozi glavni shaft.

Sally, ena izmed šestih kanark, katere so prinesli semkaj, je bila pokopana z vsemi častmi, ki se spodobijo taki mali junakinji. Zavito v majhno ameriško zastavo so jo položili v škaflojo za smadke.

Bel križec znači njen grob in na križu stoji beseda: Tukaj leži Sally, dober kanarček, ki je dala svoje življenje, da reši življenja profesionalnih in prostovoljnih reševalcev tekom nesreče v Reilly rovu, dne 6. novembra 1922. — U. S. Bureau of Mines Crew, Pittsburgh okraj.

Sally so odnesli že v številne rove ter jo uporabili pri najmanj dvanajstih nesrečah v rovih. Izvedenci urada so vzaloščeni vsled njene smrti. Večkrat preje, ko so jo odnesli v rove, je Sally premagal plin, a kakorhitro je prišla na sveži zrak, je oživela. Kanarčki so zelo občutljivi za ogljik, ki ni nimen nobenega duha.

V Reilly rovu pa je padla Sally na tla svoje gajbice ter poginila. Posadka je vedela takrat, da je čas natakati čelade s kisikom.

V oddaljenih delih rova so našli trupla štirih nadaljnjih premozarjev, o katerih domnevajo, da so zadnje žrtve nesreče. Odnesli so jih v mrtvašnico in tam so jih identificirali njih prijatelji.

Možje, kojih trupla so našli šele tedaj, so podlegli strupenemu ogljiku. Živeti so morali več ur, predno jih je zadušil ogljik, so glasno z inšpektorjem Buttonom.

TATOVNI ODNESLI STAR NAKIT.

Ossining, N. Y., 8. novembra. — Neznani vlomilci so vdrl v dom kapitana Jenkinsa, lastnika Tumble Inn, znane gostilne in hotela ob cesti v bližini Croton ter odnesli sto let star nakit v vrednosti od dva do tri tisoč dolarjev.

Nekateri kosi tega nakita so bili last kapitanove družine že štiri generacije.

POLOŽAJ NA TURŠKEM JE SKRAJNO VZNEMIRLJIV

Turki se le toliko strinjajo z mudanskim dogovorom, kolikor je zanje dobro. — Zavezniška posadka v Carigradu.

London, Anglija, 9. novembra. Dvanajsti člen dogovora glede premirja, podpisanega v Mudaniji dne 11. oktobra, se glasi:

— Navzočnost zavezniških čet bo vzdržana v ozemljih, kjer so nastanjene sedaj. To so ozemlja, katera bo velika turška narodna skupščina respektirala do končne odločitve mirovne konference.

Ozemlje, označeno na ta način, predstavlja dele Carigrada ter polotoka Galipolis. Mesto Carigrad kot tako je vključeno popolnoma. Prejšnjo soboto pa je ukazal Refit paša, turški nacionalistični guverner Tracije, ki je ob enem prevzel iz svoje lastne volje ter vsled privoljenja prebivalstva civilno vladno nad Carigradom, zaveznikom, naj se umaknejo. Ker so izpremembi administracije sledili zgledi, katere so zatrle zavezniške čete z izgubo par življenj, se niso hoteli zavezniški poveljniki pokoriti temu povelju. Mirovna konferenca, ki naj bi se sestala v Lausanne prihodnji ponedeljek, je bila odložena, soglasno s poročili iz Londona. Če bodo šle te stvari na prejšnji nekaj časa tako kot sedaj, sploh ne bo treba nikake mirovne konference.

Turki očividno respektirajo dogovor, sklenjen v Mudaniji, le v toliki meri kot je primerno njih ciljem in namenom. Trdi se, čeprav zanikajo to nacionalisti, da pomikajo čete v nevtralnem ozemlje, pred angleške pozicije pri Čanak. Nobenega dvoma ne more biti, da so zbrali nacionalisti v Traciji vojaško silo, ki je neprimerno večja kot dovoljeno na temelju dogovora, sklenjenega v Mudaniji. Z ozirom na to kršitve dane besede je najti mogoče nekaj opravičila v slabem rekordu, katerega imajo zavezniške sile z ozirom na svoje postopanje s Turki in drugimi narodi Bližnjega iztoka, vendar pa so morali priti v Rimu in Parizu prav tako kot v Londonu do spoznanja, da so obljube te nove vrste Turkov prav tako malo vredne kot so bile obljube sultana Abdul Hamida.

Zavezniška posadka v Carigradu ne šteje najbrž več kot deset tisoč mož. Ojačenja, katera so poslali Angličji, so odšla večinoma v Čanak. Brodovje bi lahko preprečilo turški armadi prehod v Evropo, a kaj takega bi bilo več kot brezkoristno v položaju, ki se bo brez dvoma razvil v bližnji bodočnosti. Turško prebivalstvo glavnega mesta se bo brez dvoma dvignilo proti kristijanom in sicer s pomočjo tisočev oboroženih Turkov, orožnikov in privatnih državljanih, ki bodo prišli v glavno mesto iz Tracije. V slučaju takega položaja bi bila posadka v veliki stiski.

Vlada Kemal paše hoče seveda vzdržati red in mir v glavnem mestu. Hotela je vzdržati red in mir tudi v Smirni. Naj se je dejanski pripetila v Smirni ta ali ona stvar, povsem jasno je, da se isto lahko pripeti v Carigradu. Veliko število Turkov, ki so bili ogorčeni nad sedenjem glavnega mesta od strani tuje armade, se bo brez dvoma poslužilo prve prilike, da uravnajo račune z najbližjimi inozemci in takih je dosti v Štambul, da ne govorimo o Peru in Galati.

Turška vlada je že obvestila inozemske sile, da ne bo dovolila evropskim bojnim ladjam prehoda skozi ožine brez posebnega dovoljenja. To pomenja prostost ožin za Turčijo in Rusijo. Ti dve

EVROPA ZDRUŽENA GLEDE TURČIJE

Lord Curzon je izjavil, da so se zavezniki združili in da se bodo upirali kot en mož vsem pretenzijam Kemala.

London, Anglija, 9. novembra. Cela sila Evrope je danes združena proti Turčiji. V svojem najbolj važnem govoru, katerega je imel, odkar je bil organiziran novi kabinet, je izjavil minister za zunanje zadeve, Lord Curzon, večeraj v Londonu, da je bila politika Lloyd George-a glede Bližnjega iztoka povsem pravilna in primerna ter rekel da so se zavezniki solidno konsolidirali v namenu, da se ustavijo vsem turškim pretenzijam.

Dočim je napadel prejšnjega ministrskega predsednika glede številnih točk njegove inozemske politike, ni mogel najti lord Curzon nobene napake v načinu, kako se je prejšnja administracija lotila turškega vprašanja ter nasprotovala turški agresiji. Skoro dobesedno je ponovil besede prejšnjega ministrskega predsednika, ko je rekel:

Bližnji iztok je mogoče zavarovati edinele potom sodelovanja zaveznikov. Isto velja tudi glede zadeve reparacij.

Lord Curzon je izjavil, da se je antanta močno zakopala vsled polne podpore, katero je dajala Francija v sporu s Turki, dočim je italijanska nova administracija obljubila sodelovati z zavezniki proti blufanju Muštafa Kemala. To je največjega pomena za bodoči mir v Evropi.

Rekel pa je, da je soglasje s Francijo bistvenega pomena za angleško zunanjo politiko. Izjavil je tudi, da bo Anglija plačala Ameriki vse, kar je dolžna, to je vse dolge, katere je bila napravila tekom vojne.

NEMCI IZKLJUČILI DELIKATESE.

Berlin, Nemčija, 9. novembra. Polži in žabji kraki, ki so zelo priljubljeni pri Francozih, so "verboten" v Nemčiji vsled ukrepa živilskega oddelka vlade. Ostrige, katere so morali importirati iz Halandske, so prepovedane že izza otvorjenja sezije. Prepovedane so tudi oranže ter drugo tropično sadje. Kavjar pa prodajajo še vedno v velikih množinah, kljub velikemu pogonu proti požaruštvu, ki je bil vpriporjen v zadnjem času.

LODGE BO NAJBREŽ ODPSTOPI KOT SENATNI VODITELJ.

Washington, D. C., 9. nov. — Čeprav je bil nanovo izvoljen v senat, so danes prijatelji senatorja Lodge-a izjavili, da se bo najbrž odpovedal republikanskemu vodstvu v senatu. Senator Lodge ni posebno trdnega zdravlja in ker je tudi že visoko v letih, bo najbrž opustil vodstvo v senatu, da se lahko bolj se posveti načelnstvu komiteja za zunanje zadeve.

deželi sta še vedno zavezni. Iz tega izvira tudi ideja Trocki-ja, da je edina pot, kako zagotoviti prostost ožin, posejati jih s turškimi utrdami. Nato bi ne mogla nobena stvar na svetu ovirati Rusom prehoda skozi ožine, dokler bo zveza s Turčijo trajala. Rusija kot Francija sta nudili Turkom pomoč, ki je bila neobhodno potrebna. Turki pa bodo pustili Rusijo na strani mogoče prav tako hitro kot so Francijo, kakorhitro bodo prišli do spoznanja, da lahko izhajajo tudi brez nje.

PREDSEDNIK HARDING IN MLADA NABIRALKA.

Slika nam predstavlja predsednika Hardinga, ko podaja mladi nabiralki skozi okno Bele hiše svoj prispevek za Rdeči križ.

PROCES PROTI MAJNARJEM V HERRIN

Zagovorniki so podlegli v boju, da se razveljavi obtožbe kot nepostavni dvignjene. — Pričetek obravnave. — Obramba doživela svoj prvi spopad z oblastmi. — Porota je bila baje sestavljena nepostavnim potom.

Marion, Ill., 9. novembra. — Tukaj se je pričela danes obravnava proti premogarjem, proti katerim se je dvignilo obtožbe radi masakriranja neunijskih skebskih delavcev v Herrinu tekom junija meseca tekočega leta.

Obramba je izgubila svoj prvi spopad z oblastmi, ko je sodnik Hartwell odklonil predlog, naj se vrši razprava do naslednjega zasedanja sodišča. Ta predlog je stavil A. W. Kerr, glavni pravni zastopnik United Mine Workers of America.

Število obtoženih je bilo skrajšano od osem in štirideset na šest in trideset, ko je stavil državni pravdnik predlog, naj se razveljavi obtožbe radi umora, dvignjene proti dvanajstim ljudem.

Zagovornik Kerr je stavi nato predlog, naj se da poroti naročilo, da naj izreče pravorek "nekriv" glede vsakega izmed dvanajstih obtoženih, katere je izpustila državno pravdnstvo. Sodnik je izbil tudi predlog, naj se preišče privatno pomoč, katere je dobila na razpolago država za svoje postopanje proti izgreznikom.

Otis Glenn, pomožni državni pravdnik, pravi, da bi privolil v preiskavo finančne pomoči, katero je dobila država za proces, če bi se ob istem času tudi premočilo vir skladov za obrambo. U. M. Workers ter druge delavske organizacije so baje prispevale v sklad za obrambo obtoženih premogarjev. Kerr je nasprotoval vsaki preiskavi glede skladov, ki so obrambi na razpolago.

Naslednja poteza obrambe je bil predlog, naj se razveljavi obtožbe, ker je bila porota, ki jih je dvignila, nepostavna sestavljena. Sodnik Hartwell je rekel, da bo razmišljal o tem predlogu, a namignil, da ga bo najbrž odklonil.

STRADANJE V VERA CRUZU.

Vera Cruz, Mehika, 8. nov. — Na stotine ljudi v Vera Cruzu strada in na duceate jih umre vsaki dan od lakote. Na tisoče ljudi je brez dela ter ne vedo, kje bodo dobili svoje naslednje kosilo ali večerjo.

SULTAN JE POBEGNIL NA ANGLEŠKO LADJO

Turki so baje dali zaveznikom 24 ur časa, da izroče upravo mesta ter štiri dni da izginejo iz mesta.

London, Anglija, 9. novembra. Sultan Mohamed VI. je baje izginil iz svoje carigradske palače ter se splošno domneva, da je pribežal na krov neke angleške bojne ladje v Bosporu.

Neko nepotrjeno poročilo iz Carigrada pravi, da so nacionalistični Turki obnovili svoje zahteve ter pri tem zapretili zaveznikom. Dali so baje slednjim časa štiri in dvajsetih ur, da jim izroče administracijo glavnega mesta in nadaljnjih štirih dni, tekom katerih morajo izprazniti Carigrad.

To poročilo je prišlo, predno je zunanji urad dobil vest o svari, katero so naslovili zavezniški komisariji v Carigradu na Turke.

Zavezniško svarilo je vsebovalo v neki poslanici, ki je izročena Hamid beju, zastopniku Kemala paše. Dokument označuje turške zahteve kot blazine in nesramne ter izjavlja, da je treba izvesti do zadnje črke dogovor glede premirja, ki je bil sklenjen v Mudaniji.

Angleški kabinet je dal najbolj obširne polnomoči generalu Sir Harringtonu, angleškemu poveljniku v Turčiji ter ga podpira v vseh njegovih korakih.

Domneva se, da bo združena fronta, katero nudijo sedaj zavezniki Turkom, slednje pomirila ter spravila k paneti. Zavezniške bojne ladje patrolirajo po ožini.

FAŠISTOVSKO GIBANJE NA BAVARSKEM.

Monakovo, Bavarska, 9. nov. — Tukajšnji nacionalistični krogi nameravajo pričeti s fašistovskim gibanjem po slavnem italijanskem uzoru. (Nam pa se zdi, da imajo Nemei več soli v glavi kot pa polentariji in da se bodo smejali takim nemškim črnosrajčnikom.)

NEMIRI NA IRSKEM.

Dublin, Irska, 8. novembra. — Republikanci so pričeli danes streljati na neko vojašnico in izgube na strani vladnih čet so bile baje velike.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASE-
DENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Vselej se bile naše cene sledile:

Jugoslavija:

Razpoložila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron \$ 1.45	1,000 kron \$ 4.50
400 kron \$ 1.95	5,000 kron \$22.00
500 kron \$ 2.40	10,000 kron \$43.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpoložila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir \$ 2.70	500 lir \$23.95
100 lir \$ 4.90	1000 lir \$45.00
300 lir \$13.95	

Za plačilstvo, ki praznuje znesek dvajsetih kron ali pa dvajseti lir dovoljzame po možnosti se poslužni pospe.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

23 Cortlandt Street New York, N. Y.

Videl sem jih.

Videl sem jih. V Tomsku so bili, v Omsku. v Jekaterinburgu, bili so v Permi, v Vjatki, v Vologdi, v Petrogradu in Moskvi so bili. Bilo jih je milijone in milijone. Majhni so, nekateri so komaj zagledali luč sonca, izsušena usta iščejo prsi matere, ročice hrepene po materini ljubezni; drugi so, ki jim je solnce zapelo izmučena lica; ki so že začeli spoznavati življenje, ki so že stopili na trnjevo pot, pa jim krvave ročice in nožice, ker trnje je ob poti in s trnjem je posuta po prvih pomladnih dneh, zlate mladosti. Stopajo in gredo po tej trnjevi pot kot strašna procesija, kot veliki Križev pot na Golgoti. Nekateri omagujejo, padajo pod težkim križem, zatiskajo nedolžne oči, še preden so spoznale življenje, drugi gredo, padajo, vstajajo, padajo, vstajajo in gredo. Gre ta strašna procesija in nima konca ni kraja. In ni Golgoti, ni Stopajo okrvavljene nožice pod težkim križem življenja, omagujejo željne večnega mira, srca pa hrepene po življenju.

Gredo. Otroci so to, otroci raztrgane, lačne, razrešene velike Rusije, Nedolžne žrtve velike drame človeštva, krvave ruske revolucije. Gredo pod težkim križem, krvave, trpe in ne vedo zakaj. In nimajo očeta, nimajo matere. Oče je postal zver. Ubija in preliva kri, roke so mu okrvavljene od bratske krvi, lica si je umazal v krvi in oči so krvave, iščejo krvi. Mati je postala hijena. Lakota ji stoji kot črna senca pred očmi. Koščeno je lice, koščene so roke, koščene noge, koščeno telo, vse je koščeno. Izsušena so prsa in ni v njih več mleka, da ga da lastnemu otroku, pa ga je poslala na križev pot, slabega, omagujočega. Sama pa blodi kot lačna hijena po ulicah in išče. Išče ubezišča pred smrtjo, ki hodi kot strašna senca za njo in se ji smeje koščena v koščeni obraz. Išče kruha, pa ga ni. Ne misli več, da je dete osamljeno na križevem potu, da hrepene po materi, da išče nje, ki mu je dala življenje. Ne. Dete ji je breme, ki ga je vrgla v obupno proč. Sama po blodi in išče vira življenja.

V Tomsku sem jih videl. Mož in žena, imela sta šest majhnih otrok. On železniški uradnik, ona priklenena h kuhinji in šivalskemu stroju. Jutro. Ona je vstala. Hodi utrujena, kot da ni zatisnila oči vso noč, po kuhinji, odpira omaro, pa jo zapira, misli in hodi. Obraz kot skala, ki so jo razjedli morski valovi. Kot šest sene se plazijo v kuhinjo: Viktor, Tatja, Katja, Zina, Tamara, Marija. Dvanajst željnih oči se upira v njo, ki so jim dale življenje. Kot dvanajst ostrih nožev režejo te oči.

Statistika italjanskih stavk.

Leta 1921. so bile v Italiji 11 tisoč in 4 stavke. Stavkalo je 634 tisoč 564 delavcev. Zanimljivih stavk je bilo 7 milijonov 772 tisoč 870. Od teh stavk jih odpade na tekstilno industrijo 175, na kovinsko industrijo 125, na židarstvo 122, na kameno industrijo 58, na javna dela 37. Političnega značaja je bilo 6 stavk, katerih se je udeležilo 55 tisoč 800 delavcev; 232 stavk je bilo meznega značaja. 392 stavk je bilo protestnega značaja. Za delavstvo se je dobro končalo od teh samo 240 stavk, slabo pa 508. Te številke jasno pričajo, kako silovito je Italija socialno in gospodarsko slaba.

NAŠIM NAROČNIKOM

Pred par dnevi smo objavili poziv glede obnovitve naročnine.

Pisan je bilo odkrito in pošteno, in vsled tega so se tudi naši naročniki pošteno odzvali nanj.

Čast jim, ker niti v urah največjega trpljenja in pomanjkanja niso pozabili najplemenitejšega gesla slovenske duše: — Uslugo za uslugo! — Kar si ti meni dobrega storil, ti bom skušal vse po svojih skromnih močeh vrniti!

Veliko jih je bilo, ki so se še pred našim prvim pozivom odzvali. Imeli so pač srečo, in so se jim izboljšale razmere prej, predno smo mi domnevali.

Naš poziv nas je pa potrdil v domnevi, da se nismo motili, ko smo računali s poštenostjo našega naroda.

Iz vseh strani, iz vseh nasebin prihaja naročnina. Značilna so pisma, ki se glase tako in podobno: —

“Ker ste bili toliko dobri, da ste mi več mesecev na upanje pošiljali najboljši slovenski list, kar jih izhaja v Ameriki, smatram za svojo sveto dolžnost, sedaj, ko se mi je življenjski položaj nekoliko izboljšal, poravnati ves zaostali dolg ter plačati za eno leto naročnino naprej zase in za svojega prijatelja.”

Z okorno težko delavsko roko so pisana taka pisma, toda iz njih se zreali svetel biser, biser hvalečnosti in dolžnostne zavesti.

Kljub temu smo pa prisiljeni ponovito apelirati na one, ki se dosedaj še niso oglasili, ker so morda nehoti prezrli naš prvi opomin.

Naša sredstva, namenjena za vzdrževanje lista, so skoraj izčrpana. Dalje ne moremo in ne moremo čakati kot do petnajstega novembra.

Če boste do tega roka vsi storili svojo dolžnost, bomo mi napeli vse sile, da bo zanaprej vsebina, obseg in oblika lista v vašo največjo zadovoljnost.

VELIK POŽAR V NEW YORKU.

Pred kratkim je upepelil v New Yorku požar štirinadstropno tovarno celuloide. Pri tej priliki sta bili dve deklici mrtvi, sedem pa težko ranjenih. Sele ognjegaškim rezervam se je posrečilo požar omejiti.

Sueški prekop — svetovni barometer.

Ko je proglasila angleška država nezavisnost Egipta, je stavila tri pogoje. Prvi pogoj je bil prostost prometnih zvez v okrilju brit. carstva. Celi dve stoletji je Anglija videla v posesti suške ožine glavni faktor svoje moči in varnosti. O tem predmetu treba brati jasno in z dokazi podprto razpravo Francois Charles-Reux, kjer razlaga diplomatska in vojaška prizadevanja, ki si jih je Anglija prizadevala tekom osemnajstega stoletja, da si pripravi posest te velike svetovne poti.

Od vseh držav ima Anglija največ dobička od suškega prekopa. Dve tretjine trgovskih in bojnih ladij, ki gredo skozi njega nosi angleško zastavo. Kar se tiče njegove važnosti, ga je M. Jonnart, predsednik Društva Suškega prekopa, na zadnjem obem zborni označil s srečno izbrano besedo, da je Sueški prekop neke vrste svetovni barometer. Gibanje v njegovem prometu daje jasno sliko trgovine v obče. To je naravna posledica njegovega pomena, ki obstoji v tem, da olajšuje promet s svetovnimi izdelki.

Primerjajmo promet državnih ter zasebnih oziroma trgovskih ladij. Leta 1918. je znašal do 57 odst., leta 1919. je padel vsled opustitve predprave Anglije na 26 odst., leta 1920. na 19 odst. Leta 1921. ni znašal več kakor 13 odst. Zadnje leto (1921) je preplavilo Sueški prekop vsega skupaj 3.975 ladij, ki predstavljajo čiste (neto) tonaže 18.118.999 ton. V primeri z letom 1920 imamo zaznamovati prirast od 544.342 ton, toda v primeri z l. 1913. zmanjšanje za 34 ladij ali za okroglo 2 milijona ton.

V nasprotju z državno plovbo je pa privatna trgovinska plovba občutno narasla. Za 13 odst. je narasla sama poština promet. Med te mase je število potnikov zmanjšalo približno na 40 odst., to pa vsled tega, ker je vsled končane vojske skoro popolnoma odpadlo prevažanje vojaštva. Vključ krizi, ki jo je zaznamoval leta 1921., je promet blaga (17.504.000 ton), ki je pasiralo kanal, nekoliko narasel v primeri s prejšnjim letom, toda je zaostal za prometom iz leta 1913. za 8.567.000 ton (32 odst.). Ako primerjamo tonažo globalne težje in prostornine, vidimo, da se poslednja hitreje približuje predvojnemu številku kakor pa prva. Posebno karakterizira sedanjo dobo povečanje ladijske prostornine v primeri z množino prevoženega blaga. Ker so se gradile na eni strani vedno večje ladje in ker so se na drugi strani delale in ker je imela produkcija v industriji in kmetijstvu vsakovrstne zapreke in so slednje zmanjšale kupno moč ljudstva, bi se moglo

lutno je Nizozemska na drugem mestu, relativno pa na prvem.

Indija je napredovala za 330.000 ton, Francija pa za 192.000. Nemške ladje so se pojavile v kanalu leta 1920 samo s 10.000 tonami, leta 1921 pa že s 171.000 tonami.

Splošno se je promet z Avstralijo in perzijskim zalivom povečal, z Indijo pa zmanjšal, v primeri s predvojnimi.

Promet z Avstralijo je narasel za 738.000 ton v primeri z letom 1920, osebito vsled uvoza žita pa prekaša predvojni promet. Leta 1921 znaša 2.097.000 ton ali 11,5 odst. vsega prometa. Promet z Perzijskim zalivom se je vsled uvoza mineralnega olja skoro podvojil.

Angleška Indija tvori 36 odst. vsega prometa, mnogo manj kot pred vojno. Promet s Kitajsko in Japonsko je ostal neizpremenjen kakor leta 1913, približno 18 odst. vsega prometa. Promet nizozemske Indije se ni znatno izpremenil.

Leta 1920 se je opazilo, da je promet pod zastavo Japonske in Združenih Držav vedno bolj narasčal. V pretečenem letu je pa japonska tonaža znatno padla.

Izkopnine v Etiopiji.

Profesorju hardvarske univerze, G. A. Reisnerju, je po desetletnem raziskovanju v Etiopiji uspelo odkriti grobove približno 20 kraljev in 54 kraljic, katerih vladarska doba nad Etiopijo je trajala približno do 1. stoletja pr. Kr. V teh grobovih so se našle znamenite stvari, ki dokumentirajo visoko razvito kulturo afrikanjskih narodov one rane dobe.

Glavne izkopnine so bile najdene pri Napali, stari prestolici Etiopije, ki se danes imenuje Gebel Barkal. Kraljevski grobovi so se nahajali izven mesta na malem griču ob Nilu; večino grobov so prekrivale piramide. Imena kraljev so se dala le v malo slučajih ugotoviti, dognano pa je, da so to res sami kraljevski grobovi. Kot prvi kraljevski grob je bila odkrita grobnica Tirhakve, ki ga omenja tudi knjiga Jezaja. Južno Barkala so pri Nuriu sledila nova odkritja, grobovi štirih najmočnejših etiopskih kraljev. Tirhakva in ti štirje njegovi nasledniki takrat niso vladali samo v Etiopiji, temveč tudi v Egiptu. Kakor trdi profesor Reisner, je bila etiopska kraljevska dinastija iz porekla libijskih Nomadov. V Kermi (na severu Sudana) so raziskovalci odkrili grobišče neke egiptovske garnizije, v katerem so vojake pokapavali približno med 20. in 16. stoletjem pr. Kr.

Nadalje so našli grobove egiptovskih podkraljev, po številu približno 300, med njimi mnogo ženskih trupel. Žene so najbrž bile žive zakopane v vladarjev grob, da so dušo umrlega spremljale v večnost. V grobovih so se našli tudi meči z držaji iz želvine, pahljače iz novejih peres, zrealaste slike, brivske priprave, noži, sandale in ostali predmeti, ki pričajo o visoki kulturi stopniji Etiopcev. V Barkalu, 200 mil. južno od Kerme, so našli raziskovalci preostanke velikega Amonovega svetišča, ki so ga Egipčani najbrž gradili med 15. in 10. stoletjem pr. Kr. ko so zasedli Sudan. Končno je Reisnerjeva ekspedicija preiskala tudi piramide v Sudanu in ni nikjer ostala praznih rok.

Doctor Moy

Je uspešno zdravil na duhu, božastne napade, padavice, zastrinjene krvi, vsled zaprtja, arčne jetrne, ledene in pljučne bolezni; lozila v ledcu; glavice v hrbtu; bolečine v pravi, ustni oči, roke, noge ali hrbet; otokline, revmatizem; kašne bolezni, arhečice, ogrce, oslabele, moške ali ženske bolezni ali slabo kri; brez operacije v najkrajšem času po najnižji ceni.

Urače ure: ob delavskih: od 9. do polnočne do 6. večer. Ob nedeljah in praznikih: od 9. do polnočne do 1. popoldne.

DOCTOR JIN FUEY MOY
308 GRANT STREET
PITTSBURGH, PA.

Električna razsvetljava napravi pri vlačne trgovine

Električna razsvetljava bo napravila vašo trgovino bolj privlačno. Dobro razsvetljena trgovina je ponavadi čistejša, blago je bolj vidno razporejeno, ves vtis trgovine je navidez boljši in napreden.

Naša Tungsten Installment pisarna vam bo z veseljem pomagala sestaviti načrte kako napeljati elektriko v vašo največjo korist za najmanjši denar.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Podružnice, kjer se razkazuje in razstavlja električne priprave za uporabnost občinstva.

20 Norfolk St. 124 West 42d St. 362 East 149th St.
10 Irving Place. 151 East 86th St. 555 Tremont Ave.
15 East 125th St.

Higijena zakona.

Mnogokrat čitamo, da bi morala ženin in nevesta primesti uradno zdravniško spričevalo, predno bi se smela poročiti. Tako bi se zatri ali vsaj zelo omejila sifilis, jetika, škrofuloza i. dr. bolezni. V monakovski "Medizin. Wochenschrift" poroča dr. G. Sticker, da so take predpise za ženine in neveste poznali stari Indci že pred mnogimi tisoči let. Indski stari zakoni so prepovedovali, poročati se z ženami ali možmi iz družin, ki so imele med člani jetičnike. Žena naj bo zdrava in moči niti izdaleka sorodna. Ind naj ne gleda na doto, naj ne jeblje žene iz familij, ki ne rodi dečkov, naj se ne ženi v družinah, ki su po telesu gosto kosmate, ki imajo zlato žilo, sušice, slab želodec, padavice, belo ali črno lepro; Ind naj se ne ženi z

rdečelasko ali z dekletom preveč redkih ali preveč gostih las, z jezičnicco rdečih oči. Ind naj se ženi le z dekletom, ki je brez telesnih napak, ki ima hojo gosi ali slona, ki je le zmerno porasla po telesu in po glavi ter ima majhne zobe in mehke ude! Tako se glasi najstarejši, nam znani zakon za srečne zakonce.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cerjenim naročnikom "Glasa Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatoraj prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

UBIJTE TA PREHLAD!

TISOČERI UPORABLJAJO SEDAJ BOLGARSKI ŽELIŠČNI ČAJ

Bogati sok, skuhan iz želišč, korenin, skorj, listov, rastlin in rož, vzeti vroči pred počitkom, pomagajo naravi hitro odpraviti prehlad ter zaščititi proti grip, influenci in pljučnici. Dobro zoper zaprtje, želodčne, jetrne, ledene in črvene bolezni. Napredaj pri ledjarjih vsehposod. Želim, da bi imel vsak dom pri rokah škaflo tega čistega zdravilnega čaja v boji proti zimskim prehladom in drugim boleznim, daje časo majhnim otrokom in jih ohranite zdrave. Če ga nima vaš lekarnar, hočem, da pišete meni, in jaz vam bom poslal po pošti zavarovano eno veliko družinsko škaflo za \$1.25, ali 2 škafli za \$2.15 ali šest škafli za \$5.25. Naslov: H. H. von Schlick, Predsednik, edini izdelovalec, 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

3394 IZTISOV

je bilo prodanih z današnjem dnem.

Zavedajoč se izborne kakovosti izbrane vsebine Slovenskega Amerikanskega Koledarja smo letos tiskali 2000 iztisov več kot prejšnje leto.

K bogati vsebini koledarja so prispevali: A. J. Terbovec, dr. Grahek, M. Pogorelec, F. Oklašen in drugi.

Večji in boljši koledar za isto ceno kot lansko leto.

Cena za Ameriko in Jugoslavijo

40c

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt Street

New York

